

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA

CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT, AGRICULTURA I PESCA

2825

Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre el parc eòlic Son Angladó, TM Ciutadella (5013/13)

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 22 de febrer de 2018,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe està inclòs a la lletra K) del grup 3 de l'annex I de la Llei 11/2006, de 14 de setembre, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques a les Illes Balears, per la qual cosa després d'haver estat sotmès a avaluació d'impacte ambiental ordinària, segons el que determina la lletra c del punt 1 de l'apartat tercer de la Circular del Conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca sobre tramitació de les avaluacions ambientals de data 4 de novembre de 2015, amb caràcter previ a la seva autorització administrativa, procedeix formular la seva Declaració d'impacte ambiental d'acord amb l'article 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre.

1. Antecedents

A la Comissió Balear de Medi Ambient (CBMA), es va tramitar un expedient relacionat amb el projecte que s'avalua ambientalment. Es tracta de l'expedient núm. 381/00, "Parc eòlic de Son Angladó" que es situava a les finques de Son Angladó i Es Rafal des Capità (les mateixes on s'hi ubica el projecte objecte del present informe).

El projecte, que va tenir entrada a la CBMA en data 17/01/2000, preveia instal·lar un parc eòlic de 13 aerogeneradors d'1,5 MW i amb una potència total de 19,5 MW. L'alçada de cada molí era de 100 m. Per tant, es tracta d'un projecte semblant al que s'avalua actualment.

Hi consta a l'expedient 381/00 un Acord de la Comissió Permanent de la CBMA de data 22 de març de 2000, relatiu a l'AIA simplificada presentada en relació al parc eòlic Son Angladó, Ciutadella (Menorca), on es va acordar el següent:

"Que s'informi negativament aquest projecte atès l'alt impacte paisatgístic, acústic i sobre l'avifauna, i que a més no està previst a cap instrument d'ordenació del territori, tot i que es tenen en compte els aspectes positius d'aquest sistema d'energia renovable"

El President de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears mitjançant Resolució va declarar el desistiment de la petició i arxivar l'expedient. Núm. 381/00. La Resolució es va notificar a l'òrgan substantiu (Ajuntament de Ciutadella) i al promotor (Eólica Menorca SL).

Actualment el nou projecte de parc eòlic de Son Angladó es tramita en la DG d'Energia i Canvi Climàtic. L'expedient 5013/2013 va tenir entrada a la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori en data 14/02/2013 als efectes d'iniciar la fase prèvia de consultes.

2. Informació del projecte

El projecte s'ubica en les parcel·les 115 i 116, del polígon 3 del TM de Ciutadella. Es tracta de dues parcel·les contigües situades al nord del nucli urbà. La superfície de les parcel·les és de 117,77 ha i 75,16 ha respectivament.

Es projecta la instal·lació d'un parc eòlic amb 8 aerogeneradors del model Nordex N90/2500, de 2.500 KW de potència nominal unitària. Existeixen divergències entre les alçades dels aerogeneradors recollides en el projecte bàsic i les que s'indiquen a l'EIA. D'acord amb el projecte bàsic, les torres dels aerogeneradors nordex N90/2500 tendran una alçada 100 m sobre les quals es muntaran els rotors de 90 m diàmetre (amb 3 pales de 45 m de longitud). Per tant, l'alçada màxima sobre la cota del terreny natural a la que arribaran les pales serà de 145 m. Emperò a l'EIA s'indica que l'alçada de les torres serà de 60 m, i que incloent les pales l'alçada total serà de 106 m. La superfície afectada per les pales de cada un d'aquests aerogeneradors serà de 6.362 m².

A més, s'instal·larà un novè generador que consisteix en un prototip denominat "Ventilles" dissenyat per als vents baixos de les Illes Balears. Aquest aerogenerador tindrà 650 KW de potència nominal. D'acord amb el projecte bàsic, l'alçada de la torre serà de 48 m i diàmetre de rotor de 47,2 m, el que suposa una alçada màxima de 71,6 m sobre el nivell del sòl. No obstant, a l'EIA s'indica que l'altura de la torre del aerogenerador Ventilles és de 56 m, el que suposa una alçada total d'aquest aerogeneradors de 81,1m. L'àrea afectada per les pales d'aquest aerogenerador és de 1.808 m². Els aerogeneradors tenen una vida útil estimada de 20 anys.

Les estimacions del nivell de renou produït per cada aerogenerador a 75 m de distància són inferiors a 60 dB (20 dB per sobre del renou del vent). No es disposar d'informació del nivell de renou generat pel conjunt del parc eòlic.

S'instal·laran 9 centres de transformació de 0,69 /15 KV, un per a cada molí, a l'interior de cada una de les torres de sustentació. Tots els aerogeneradors disposaran de presa de terra.

Durant els períodes en què el vent sigui insuficient hi haurà un consum d'energia elèctrica que s'obtindrà mitjançant la connexió a la xarxa. Aquest consum pot variar entre 20 KW i 160 KW. Els aerogeneradors nordex N90/2500 comencen a generar electricitat a partir de velocitats de vent de 3 m/s (10,8 Km/h) i arriben a la seva potència nominal a partir de 12,5 m/s (45 Km/h).

Els fonaments dels aerogeneradors es construiran amb acer i formigó. Tendran una base quadrada de 12 m x 12 m i 2,1 md'alçada, amb un pedestal circular de 4 m de diàmetre i una alçada de 2,4 m. La superfície ocupada per cada un dels fonaments serà de 144 m².

Els aerogeneradors es repartiran per tota la parcel·la 115 i per la part nord de la parcel·la 116, ocupant un àmbit d'aproximadament 1,2 Km de longitud (en sentit nord- sud) i 600 m d'amplària (en sentit est- oest). S'instal·laran en fileres perpendiculars als vents predominants del nord-oest.

L'accés al parc eòlic es realitzarà des de la carretera comarcal que uneix Ciutadella amb Cala Morell a través del camí rural de Son Angladó, de titularitat municipal. El camí de Son Angladó travessa longitudinalment tot l'àmbit del projecte. Aquest camí serà l'eix principal a partir del qual s'hauran d'obrir vials de servei d'accés per a cadascun dels aerogeneradors. Aquests vials tindran entre 4 i 5 m d'amplada i un radi de gir de com a mínim de 20 m. La secció dels camins estarà constituïda per una capa de tot-u de 20 cm de gruix, compactada al 95%. La capa de rodament serà de les mateixes característiques que la base i la seva gruixa també serà de 0,20 m. Els talussos laterals seran de 3H/2V. Pel drenatge, els vials comptaran amb una cuneta d'1 m d'amplada i 0,30- 0,50 m de profunditat. A més, per millorar el drenatge s'instal·laran canonades de PVC de 40 cm de diàmetre col·locades de manera transversal sota la calçada que es completaran amb claveguerons en les cunetes. La longitud total de la nova xarxa de camins serà d'uns 3 Km.

El parc eòlic comptarà amb una subestació transformadora/edifici de control de 450 m², para la evacuació de l'energia produïda. La construcció tindrà una sola planta que cercarà la integració amb l'arquitectura tradicional de la zona, mitjançant enfronts emblanquinats i coberta inclinada de teula. L'edifici comptarà amb un bany. Les aigües residuals es conduiran a una fossa sèptica que serà buidada periòdicament.

S'instal·larà una xarxa de MT per interconnectar les cel·les dels aerogeneradors amb la subestació del parc eòlic. El cablejat es soterrarà al costat dels camins, dins rasses de 0,8 m d'amplada i 1,20 m de profunditat, per a les rasses de fins a dos circuits i, d'1 m per 120 centímetres de fondària per a les rasses de fins a tres circuits. A més, s'instal·larà el cablejat necessari per a interconnectar i monitoritzar les turbines. Les rasses comptaran amb cinta de senyalització per evitar accidents.

En el creuament de les rasses amb camins i vials, el pas del cablejat es farà de forma subterrània (amb perforació "topo"). En la resta de creuaments amb vials, es farà a cel obert en el vial i els cables s'instal·laran a l'interior d'un tub de PVC o semblant.

Les peces que conformen els aerogeneradors es transportaran a l'àmbit del projecte separatament. la torre de 100 m d'alçada es construirà a partir de 3 trams introduïts de manera seqüencial en el de major diàmetre. La base de la torre tindrà un diàmetre de 4 m. La resta de peces que s'hauran de transportar i muntar a peu d'obra són les següents: góndola, caixa del rotor, unitat de control i accessoris (escala interior de la torre, pern d'assemblatge etc).

Les torres s'assemblaran sobre el terreny, en posició horitzontal, mitjançant pern i brides. Després es col·locaran l'escala interior, les plataformes, el cable de seguretat anticaigudes, etc). Posteriorment, s'assemblarà el rotor i s'incorporaran les pales. Finalitzat el muntatge de la torre, s'aixecarà mitjançant una grua de 200 Tm i es col·locarà sobre els fonaments. Després s'eleva la góndola i el rotor complet i s'instal·laran la resta d'elements a l'interior de la torre, que posteriorment es connectaran a la unitat de control.

S'haurà de construir plataformes de 15 x 25 m per a que la grua pugui aixecar les estructures dels aerogeneradors. Aquestes plataformes es construiran mitjançant tot-u compactat.

Pel que fa a l'aerogenerador "ventilles", de 81 m d'alçada, no es concreta si la torre es transportarà i s'assemblarà posteriorment, de la mateixa forma que els aerogeneradors model Nordex N90/2500. Únicament es descriuen els diferents elements d'aquest prototip.

La superfície total afectada pel parc eòlic serà d'uns 45.000 m², dels quals 8250 m² corresponen a camins i vials, 8.700 m² a plataformes de muntatge i 2.980 m² a cimentacions (fonaments dels molins més els de la subestació elèctrica).

El projecte contempla la instal·lació de línies elèctriques d'evacuació dels dos circuits en MT (66 KW). Les línies s'instal·laran soterrades. El traçat s'inicia al parc eòlic i continua per camins veïnals fins la Ronda Nord RC-1. Després de creuar la RC-1 finalment arriba a la subestació

de Ciutadella, creuant també la Me-1. La longitud de les línies d'evacuació serà d'uns 4,8 Km.

El traçat de les línies d'evacuació es divideix en tres trams:

-Tram 1: Transcorrerà per sòl rústic per l'interior de la finca Es Rafal des Capità, per un camí de terra compactada. Longitud del tram: 1,3 Km.

-Tram 2: Seguirà per sòl rústic pel camí rural públic de Son Angladó fins arribar a la RC-1. Es tracta d'un camí asfaltat que discorre entre parets seques que té una amplada variable entre 4 i 6 m. Longitud del tram: 2,1 Km.

-Tram 3: S'iniciarà a la ronda nord i discorrerà per sòl urbanitzable i sòl urbà del nucli de Ciutadella. Els primers 100 m discorreran paral·lels a la ronda nord. A continuació, discorrerà per un camí que travessa dos sectors de sòl urbanitzable no programat, al nord-est del nucli urbà de Ciutadella. Els darrers 750 m transcorreran per sòl urbà, seguint el traçat de l'Avinguda Palma de Mallorca i el camí Vell de Maó, fins arribar a la subestació elèctrica de Ciutadella. Longitud total del tram: 1,3 Km.

La potència total instal·lada del parc eòlic amb els 9 aerogeneradors serà de 20,65 MW amb una producció bruta estimada de 42 GWh/any, considerant 2.200 h equivalents/any. L'energia elèctrica produïda serà adquirida per GESA-ENDESA.

3. Elements significatius de l'entorn del projecte

D'acord amb el PTI de Menorca, la major part de les parcel·les del projecte tenen la qualificació de Sòl rústic protegit – Àrea d'Interès Paisatgístic. Tots els aerogeneradors s'ubiquen dins aquesta qualificació del sòl. L'aerogenerador núm. 9, es troba, a més, en APR d'erosió

La resta de les parcel·les (la zona del sud) es situa dins Sòl rústic comú - Àrea d'Interès Agrari.

D'acord amb la Norma Territorial Transitòria (parcialment derogada pel Acord del Ple del Consell Insular de Menorca de 17/10/2017) gran part de l'àmbit del projecte es troba en APR d'incendis Alt.

D'altra banda, el projecte es desenvolupa a una zona propera a dos espais protegits de la Xarxa Natura 2000, en concret a uns 734 m al sud del LIC i ZEPA ES0000229- Costa Nord de Ciutadella i a uns 1.750 m a l'oest de la ZEPA ES0000230-La Vall.

El traçat de la línia elèctrica d'evacuació, d'uns 4,8 Km de longitud, discorrerà per SRP- AIP i SRP- APT de carreteres, sòl rústic comú - AIA, sòl rústic en règim general, i Àrea de Transició (SRC-AIA, SRC-RG, SRC-AT), per sòl urbanitzable i per sòl urbà.

La vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers és moderada. El projecte no afecta a cap perímetre de pous d'abastiment urbà.

D'altra banda, d'acord amb el PDS Energètic de les Illes Balears, una part de les finques on s'ubicarà el projecte són zones aptes (alta, mitjana i baixa) per a la implantació de parcs eòlics, quedant una altra part exclosa. En concret, els aerogeneradors núm. 1, 3, 7 i 8 es troben situats en zona d'aptitud alta, els núm. 2, 4, 6 i 9 en zona d'aptitud mitjana i, el núm. 5 en zona d'aptitud baixa. D'acord amb la classificació del PDSE de les Illes Balears, el parc eòlic es consideraria una instal·lació de tipus D. Emperò, d'acord amb la data d'entrada del projecte a l'òrgan substantiu, el PDS Energètic no és d'obligat compliment en aquest cas.

Pel que fa a les característiques ambientals, les parcel·les del projecte presenten un mosaic d'usos agrícoles en més del 60% de la superfície, mentre que la resta de la superfície es troba ocupada per camps abandonats, pastures i àrees de vegetació natural (ullastrars, savinars i pinedes). Les finques de l'àmbit del projecte tenen una activitat ramadera significativa, amb presència d'ovelles, porcs, vaques i cavalls. D'acord amb la documentació, aquesta activitat podrà continuar una vegada executat el parc eòlic.

Existeixen a la zona hàbitats d'interès comunitari: 5330-Matollars termomediterranis i predesèrtics, 9320- Màquies d'ullastre arborescent, 5210- Màquies i garrigues amb Juniperus spp. arborescents, no dunars i, un hàbitat d'interès comunitari prioritari: 6220*- Prats erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils.

Pel que fa les característiques del terreny, es tracta d'una zona planera, situat a una cota mitjana de 45 m sobre el nivell de la mar.

En relació a l'ocupació humana del territori, existeix un determinat nombre de vivendes properes al futur parc. L'aerogenerador més proper es troba a 450 m d'una vivenda ubicada en Es Rafal des Capità i, la segona més propera es troba a uns 530 m d'un altre aerogenerador, en el lloc de Son Angladó. Fora de les finques del projecte hi ha altres habitatges propers als aerogeneradors (a distàncies entre 700 i 450 m) i l'hotel rural de San Ignasi que quedarà a una distància de 450 m d'un altre aerogenerador.

D'altra banda, existeix a la zona tot un conjunt de béns del patrimoni arqueològic entre els que destaca l'Assentament talaiòtic des Mitjà de s'arena. També hi ha patrimoni etnològic: barraques de bestiar, barraques de porquim i algun pont de bestiar.

4. Resum del procés d'avaluació

L'expedient es va tramitar inicialment d'acord amb la Llei 11/2006 de 14 de setembre, en concret com un projecte inclòs en l'annex I de l'esmentada Llei, en el Grup 3. Energia, apartat K) Instal·lacions eòliques de 100 KW o superiors, incloses les esteses de connexió amb la xarxa.

La CMAIB va emetre informe tècnic de la fase prèvia en data 27/03/2013 amb el contingut que havia de tenir l'estudi d'impacte ambiental (EIA). Durant la fase prèvia es varen consultar a les administracions següents: Servei d'Estudis i Planificació de la DG de Recursos Hídrics, Servei de Planificació de la DG de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic, Departament de Presidència i Ordenació del Territori, Departament d'Economia, Medi Ambient i Caça, Departament de Mobilitat i Projectes, Departament de Cultura, Patrimoni i Educació del Consell Insular de Menorca i Ajuntament de Ciutadella.

Atès la data d'entrada de la sol·licitud d'inici de la tramitació ambiental, el projecte i el seu EIA varen ser exposats al públic tal com determina la Llei 21/2013 de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, la qual ja estava vigent en aquell moment. La informació pública es va realitzar durant un termini de 30 dies, mitjançant publicació al BOIB núm. 167, de 12/11/2015, i a la pàgina web de la CMAIB, així com a les seus de la Conselleria d'Agricultura, Agricultura i Pesca de Palma i Maó.

Per tant, després d'haver estat sotmès a avaluació d'impacte ambiental ordinària, hi correspon aplicar la lletra c del punt 1 de l'apartat tercer de la circular del Conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca sobre tramitació de les avaluacions ambientals de data 4 de novembre de 2015, que determina que "Els projectes subjectes al procediment d'Avaluació d'Impacte Ambiental Ordinària són els establerts a l'article 7.1 i Annex I de la Llei Estatal 21/2013 i l'annex I de la Llei autonòmica 11/2006. Per tant, amb caràcter previ a la seva autorització administrativa, procedeix formular la seva Declaració d'impacte ambiental d'acord amb l'article 41 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluacions ambientals.

Durant el tràmit d'informació pública, es varen consultar les administracions següents: Servei de Planificació del Departament de Medi Natural (XN2000), Departament d'Ordenació Territorial i Turística del Consell Insular de Menorca, Departament de Promoció Turística, Artesania i Transports del Consell Insular de Menorca, Departament de Cultura i Educació del Consell Insular de Menorca, Ajuntament de Ciutadella, Servei d'Estudis i Planificació i Servei d'Aigües Superficials de la DG de Recursos Hídrics i Servei de Protecció d'Especies de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat.

Durant la informació pública es varen presentar 8 al·legacions, totes elles dins termini. Com a conseqüència de les al·legacions presentades i dels informes emesos per part de les administracions consultades durant la informació pública, s'ha modificat el contingut de l'estudi d'impacte ambiental.

Els aspectes ambientals més rellevants dels informes i resolucions rebuts com a resposta a les consultes de la informació pública són els següents:

-Resolució de la Presidenta del CIME, mitjançant Decret núm. 2015/275, de data 10/12/2015, en relació a l'informe emès per la Direcció Insular de Carreteres de data 26/11/2015: l'informe s'emet als efectes de determinar el compliment de la Llei 5/1990, de 24 de maig, de Carreteres de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i la normativa vigent. La única afecció que es preveu a la xarxa de carreteres és conseqüència de l'execució de les línies d'evacuació d'energia. En concret, l'afectació a carreteres competència del CIM es donarà en una cruïlla a la RC-1 (Ronda Nord de Ciutadella) al PK 2+250 amb un tram paral·lel a la ronda de 100 m lineals. Igualment es preveu una segona cruïlla a la Me-1 al PK 44 +000. L'informe és favorable al projecte bàsic amb una sèrie de prescripcions detallades a l'informe, les quals s'hauran d'incloure en el projecte constructiu. El projecte haurà de ser autoritzat pel Departament de Mobilitat del CIME.

-Ajuntament de Ciutadella de Menorca, de 14/12/2015: aquesta administració que "segons el PTI de Menorca a les Àrees d'Interès Paisatgístic estan prohibides les grans instal·lacions com la que ens ocupa, segons la matriu d'usos inclosa als annexes (..)"

En relació a l'afecció al patrimoni històric arqueològic es relacionen tota una sèrie de bens inventariats en el PGOU de Ciutadella que es troben dins l'àmbit del projecte.

D'altra banda, es recull el fet de que, d'acord amb l'article 25 de la Norma Territorial Transitòria (NTT), el parc eòlic de Son Angladó no seria admès per ser promogut per una entitat privada.

Pel que fa a les vies de transport, s'indica que "l'art. 25 estableix en les AIP que són un ús condicionat i que: 6e) han d'estar recollides a la regulació sectorial específica. Quan es tracti de nous camins, només podran autoritzar-se quan siguin d'ús i domini públics (...) sense que es puguin aportar materials aliens o de característiques geològiques i edafològiques diferents de la zona."

Per tant, d'acord amb l'informe de l'Ajuntament, s'ha d'entendre "que aquest parc eòlic, promogut en una AIP per una entitat privada no seria admès per aquesta Norma Territorial Transitòria."

Pel que fa la traçat de la línia d'evacuació, s'indica que no pot transcorre per terrenys classificats com a urbanitzables inclosos en el Sector B2 o B3 (espai comprès entre la Ronda Nord, l'actual polígon industrial i el nucli urbà). Per tant, es important que rectifiqui el traçat de la línia d'evacuació, passant-lo per l'actual polígon industrial (sòl urbà).

Pel que fa al contingut de l'EIA s'indica s'hauria de valorar de manera més detallada i justificada si aquests impactes moderats són realment compatibles, a nivell paisatgístic i de qualitat de vida dels habitants afectats.

Finalment, l'Ajuntament proposa que es tinguin en compta les consideracions establertes en el seu informe a l'hora de prendre la decisió ambiental tot i que "entenem que no pot ser aprovat en aquesta ubicació segons la normativa vigent a l'illa de Menorca."

El promotor ha respost a aquest informe, pel que fa a l'afecció a la qualitat de vida dels habitants de la zona, que no es disposa de dades relatives a l'ocupació dels habitatges, encara que es coneix que l'hotel rural està en actiu. S'estima que aquesta població és molt escassa. Hi haurà un impacte potencialment sever en termes d'afectació paisatgística. En l'EIA s'estableix que les molèsties per ombres i per l'efecte parpelleig hauran de ser avaluades amb un estudi específic que permetrà ajustar si és necessari la posició dels aerogeneradors o establir mesures correctores per a minimitzar-lo. Pel que fa al renou, el projecte generarà un nivell acústic inferior a 60 db, essent el renou del vent (amb l'aerogenerador aturat) de 40db. Això suposa un increment de només 20 db a 75 m de distància de la base de l'aerogenerador. El PVA verificarà la magnitud i compatibilitat d'aquest impacte d'acord amb la normativa vigent. Pel que fa al paisatge, es fa constar que el PDSE va considerar com a zona d'exclusió per aquest tipus d'instal·lacions una distància igual o menor a 1 Km. Es considera que atesa la distància els aerogeneradors seran percebuts com elements de reduïda dimensió.

-Resolució del Conseller executiu del Departament de Cultura i Educació del CIME, mitjançant Resolució núm. 2015/72, de 22/12/2016: es fa constar que existeix l'antecedent de la Resolució 2013/25 de 15 de març, de la Conselleria de Cultura, Patrimoni i Educació que es va emetre com a resposta a la consulta realitzada durant la fase prèvia. Aquesta recomanava replantejar el projecte, considerant l'existència de béns de patrimoni històric en l'àrea del parc. En el nou informe s'indica que l'EIA contempla els béns de patrimoni històric, arqueològic i etnològic existents a l'àmbit del projecte. En relació al paisatge es fa constar que no s'ha valorat de manera conjunta amb el patrimoni, assenyalant-se que l'impacte visual és molt elevat i les mesures protectores el redueixen però en cap cas l'eviten. A l'informe s'indica que els aerogeneradors 1,5 i 7 es troben molt pròxims a zones arqueològiques i la seva ubicació definitiva s'haurà de valorar una vegada concretat el perímetre de l'entorn de protecció que han de tenir. Pel que fa a l'obertura de camins, es fa referència a l'art. 41 de la Llei 12/1998 de patrimoni: "El volum, la tipologia, la morfologia i el cromatisme de les intervencions en els entorns de protecció dels BIC no podran alterar el caràcter arquitectònic i paisatgístic de l'àrea ni pertorbar la visualització del bé. Així mateix es prohibirà qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del territori i qualsevol abocament d'escombraries, runes o deixalles." Per tant, per a fer els camins no es poden realitzar moviments de terres importants. Respecte al paisatge, l'informe fa constar la conveniència d'efectuar una anàlisi global que tingui en compte l'afectació als valors culturals de l'àrea paisatgística on es projecta el parc eòlic, d'acord amb l'art. 23 de la Llei 12/1998 de patrimoni. Finalment, l'informe conclou recomanant emetre a la CMAIB les anteriors observacions.

El promotor ha respost a aquest informe indicant que l'EIA preveu realitzar un estudi de definició dels perímetres de protecció dels béns patrimonials. La ubicació definitiva dels aerogeneradors estarà supeditada als resultats d'aquest estudi. S'indica que l'EIA recull tota una sèrie de mesures per evitar els canvis morfològics i edafològics, així com la restitució de la morfologia del terreny una vegada que s'hagin instal·lat els aerogeneradors. La prospecció arqueològica dels terrenys i la senyalització corresponent es realitzaran en fase de replanteig de l'obra. Respecte a l'impacte sobre el paisatge s'esmenta que l'EIA inclou l'avaluació de l'impacte sobre el patrimoni arqueològic i etnològic.

-Resolució del Conseller executiu del Departament d'Ordenació Territorial i Turística del CIME, mitjançant Resolució núm. 2016/96, d'11/02/2016: aquesta resolució es fonamenta en l'informe de l'arquitecte tècnic del CIM de 28 de gener de 2016. Es fa constar que "(...) el document ambiental no ha avaluat l'impacte que suposarà el trasllat dels components dels aerogeneradors fins a les parcel·les on s'han d'instal·lar degut a que el projecte no defineix aquest punt amb claredat. L'EIA fa referència en aquest sentit a un estudi d'accessibilitat"

El Dep. d'Ordenació de Territori conclou el següent:

"els serveis jurídics de l'òrgan que ha de resoldre la declaració d'utilitat pública o la declaració d'interès general de l'expedient hauran de determinar si resulta d'aplicació la Norma Territorial Transitòria, (NTT, (...)) En aquest cas no seria autoritzable pel fet de no ser promogut per una administració pública"

"En cas de que no resulti d'aplicació la NTT (...) la instal·lació de la infraestructura a Son Angladó i Es Rafal des Capità resultarà autoritzable prèvia declaració d'interès general (...)"

Pel que fa als aspectes ambientals, s'indica que s'hauran de valorar com assumibles els impactes generats per la infraestructura i especialment els següents:

a.L'afectació damunt el paisatge de la zona nord de Ciutadella. L'impacte es preveu molt important si consideram l'alçada dels aerogeneradors de fins a 145 m (d'acord amb el projecte) i el seu emplaçament en cotes elevades en relació amb el relleu predominant del municipi (...) S'ha d'assenyalar que l'anàlisi de visibilitat de l'EIA (...) s'ha realitzat a partir d'aerogeneradors amb una alçada total de 106 m,

sensiblement inferior a la contemplada en el projecte (...) En relació a l'impacte sobre el paisatge s'indica que "s'hauran de considerar els informes elaborats per l'Àrea de patrimoni Històric del CIM."

b.El risc potencial sobre l'avifauna. En relació a aquest impacte, s'indica que es remeten a un informe elaborat en data 26/01/2016 pel Departament de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera. Es dona la circumstància de que aquest informe no hi consta a l'expedient de la CMAIB. Sí que hi consta l'al·legació, de 15/12/ 2015, presentada pel Departament de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera.

c.El risc per les zones veïnes. S'haurà d'assumir la possible incidència dels aerogeneradors damunt els edificis i explotacions propers: aproximadament 25 habitatges aïllats en un radi d'1 Km des de la poligonal que formen els aerogeneradors i, una important concentració d'habitatges en un radi de 2 Km de distància integrats, bàsicament, en sis nuclis rurals delimitats en el PTI i en el PGOU. L'EIA descarta les molèsties per soroll i indica que les molèsties més probables sobre els habitatges més propers poden tenir a veure amb les ombres i l'efecte parpalleig causats puntualment pels aerogeneradors (...)"

Pel que fa als accessos fins la infraestructura, s'indica que aquest aspecte "no està suficientment desenvolupat en el projecte ni en el document ambiental" "El projecte hauria de justificar de forma més clara com es realitzarà el transport dels components necessaris pel muntatge dels aerogeneradors a partir de la ronda nord de Ciutadella fins arribar a l'interior de les finques. Atenent a les característiques dels camins públics (de traçat sinuós i d'una amplada entre parts seques que en algun punt tot just arriba als 4 m) pels que s'accedeix des de la ronda a les finques de Son Anglado i des Rafal des Capità, entenem que pel transport dels components i de la maquinària (...) podria resultar necessària en darrer terme l'afectació d'altres finques. Aquestes afectacions (...) s'haurien de definir en projecte abans de declarar la utilitat pública (...)" Pel que fa als vials interns sense pavimentar del parc eòlic s'indica que "s'hauria d'imposar la condició de que quan la instal·lació acabi la seva vida útil el desmantellament impliqui en la mesura del possible la restitució dels terrenys ocupats per aquests vials interiors."

En relació a l'afectació per part de les APR. L'informe indica que tenint en compte que determinats aerogeneradors es troben en APR d'erosió s'ha de justificar que les actuacions no impliquen un deteriorament irreversible del terreny.

Pel que fa a l'edifici de control. S'indica que en el projecte executiu s'haurà de definir aquest edifici "considerant la màxima integració en l'entorn rural" i "tenint cura de la composició arquitectònica i dels materials emprats i respectant la separació mínima establerta en les ordenances del PGOU respecte de la mitgera est de la finca Es Rafal des Capità."

En relació al traçat de les línies elèctriques d'evacuació. S'indica que "el traçat previst en sòl rústic (...) es coherent amb la normativa territorial i urbanística." D'altra banda, "es recomana modificar el traçat en una longitud de devers 1,4 Km al seu pas per sòl urbanitzable i sòl urbà, entre la ronda nord de Ciutadella (RC-1) i la subestació." Aquesta recomanació es fa pel motiu següent: "podria resultar un inconvenient futur i condicionar el desenvolupament d'aquests àmbits. Tot i que es tracta d'una competència municipal, entenem que s'hauria de plantejar un traçat més simple aprofitant els vials de servei de la mateixa RC-1 i els carrers ja urbanitzats del polígon industrial de Ciutadella."

-Informe del Servei de Protecció d'Espècies de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat, de 05/07/2016: d'acord amb aquest informe, la zona de Son Angladó "és usada pel ramat per pasturar i és, per tant, molt habitual la presència de carronyaires (com el milà reial i la miloca) a la cerca d'aliment."

S'informa que "de les tres espècies més destacades de la zona (milà reial, miloca i àguila calçada) les dues primeres estan amenaçades. El milà reial està catalogat com En Perill d'Extinció i la miloca com Vulnerable, ambdues segons el RD 139/2011. Compten amb Plans de Recuperació i Conservació, respectivament (...)." "El problema fonamental de les rapinyaires de Menorca (i de les Balears en general) tal i com s'indica a l'EIA, és que el reclutament a partir d'aus foranes és gairebé insignificant. Així, un projecte que causi un impacte sever sobre les poblacions pot determinar el declivi cap a l'extinció en poc temps. Especialment quan parlem d'espècies com el milà reial, catalogat En Perill d'Extinció a la normativa estatal i considerat En perill crític segons els criteris UICN. S'indica que "l'estudi d'ornitofauna que apareix a l'EIA és clarament insuficient. Tot i que la metodologia sembla correcta, no ho és l'època en què es va fer la feina de camp. Els mesos de gener i febrer representen una època amb una climatologia molt adversa, amb forts vents de tramuntana, fred i escasses hores de llum. Tot plegat determina que no sigui senzill veure les aus ni determinar acuradament les direccions de moviment. Així i tot, l'EIA indica que a sobre de Son Angladó, en una ocasió durant una de les visites, es varen comptar fins a 15 exemplars de miloca simultàniament." D'acord amb el Servei de Protecció d'espècies "el desenvolupament de l'energia eòlica ha anat aparellat a l'adveniment de nova tecnologia que permeti fer-la compatible amb les aus i les ratapinyades (...) existeix una tecnologia anomenada DTBird, basada en la implantació de càmeres d'alta resolució i programaris potents, que permeten modificar el funcionament dels parcs eòlics per evitar l'impacte dels aerogeneradors. Davant de la proximitat de les aus (...) aquest pot determinar o bé l'emissió de sons dissuasoris o bé l'aturada temporal dels molins." Pel que fa a les ratapinyades "l'empresa també ha desenvolupat una versió de DTBird aplicada a ratapinyades, anomenada DTBat. El funcionament és similar, però evidentment en àmbit nocturn. Fonamenta les deteccions en els ultrasons que emeten els quiròpters."

Finalment el SPE considera que abans de la fase operativa del projecte, s'haurien de dissenyar i executar un conjunt de mesures de gestió sobre els grans rapinyaires al terme de Ciutadella, per disminuir el risc de col·lisió, i que es constitueixi una comissió de seguiment de

l'efecte dels molins sobre l'avifauna amb representants de les administracions autonòmica i insular i de la pròpia empresa. Aquesta darrera hauria d'assumir el cost de supervisió de l'impacte per una empresa independent (pla de vigilància)"

D'altra banda, el SPE fa constar que la CMAIB va informar desfavorablement el parc eòlic de S'Era Vella, malgrat l'informe favorable condicionat del SPE" Aquest Servei suggereix que aquesta qüestió "sigui considerada per la Comissió en relació a una situació que podria generar un agravi compartiu entre els dos projectes.

Finalment, el SPE informa el projecte en el sentit de que s'hauria de subjectar a una sèrie de condicionants, que es detallen a la conclusió de l'informe.

*Cal fer constar que aquest informe s'ha emès en relació a les dades d'altura dels aerogeneradors contingudes a l'EIA de 2015, (alçada màxima total del NORDEX una vegada muntat i amb les pales: 106 m i de l'aerogenerador Ventilles, de 81,1m).

-Informe del Servei d'Aigües Superficials de la DG de Recursos Hídrics, DE 20/05/2016: aquest informe conclou que "l'àmbit de les actuacions no es troba en zona inundable, i no existeix afecció al Domini Públic Hidràulic de les aigües superficials, ni a les seves zones d'influència (servitud, policia)."

-Informe del Servei de Planificació del Departament de Medi Natural (XN2000) de 22/09/2016: s'indica que el projecte no es troba a l'interior de cap espai de la xarxa natura 2000, emperò es troba a 770 m del LIC i ZEPA ES0000229 Costa nord de Ciutadella i a 1.750 m a l'oest de la ZEPA ES0000230 La Vall. D'acord amb l'informe, els hàbitats d'interès comunitari predominants són els següents: "5330-Matollars termomediterranis i predesèrtics i 9320- Màquies d'ullastre (*Olea europaea* var. *Sylvestris*) arborescent. En menor proporció hi són presents els savinars, corresponent a l'hàbitat 5210- Màquies i garrigues amb *Juniperus* spp. arborescents, no dunars. Finalment, en molt menor proporció trobam l'hàbitat d'interès comunitari prioritari 6220* - Prats i erms mediterranis amb gramínies i anuals, basòfils (Thero- Brachypodietea)." Es fa constar que la zona del projecte es important per la conservació d'algunes de les espècies per les quals es varen declarar les ZEPA Nord de Ciutadella i La Vall. S'indica que els principals grups faunístics afectats pels parcs eòlics són les aus i les ratapinyades i que els principals impactes són la col·lisió contra els aerogeneradors i l'efecte barrera que produeixen. Com espècies afectades es destaquen a l'informe el milà reial, la miloca, l'esparguer, i el falcó pelegrí, espècies que cerquen l'aliment en la zona on es preveu ubicar-hi el parc eòlic. El milà i la miloca són espècies amenaçades, i que a més de figurar a l'annex I de la Directiva 2009/147/CE de les Aus, estan catalogades com en perill d'extinció i vulnerable, respectivament, pel Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades.

A l'informe es fa constar que "no és necessari que el projecte es dugui a terme dins d'un espai Xarxa Natura 2000 per a que pugui afectar-lo significativament. Aquesta consideració és especialment aplicable en els projectes dels parcs eòlics, ja que poden tenir repercussions sobre les poblacions de fauna voladora que es pretén protegir amb la designació de l'espai, interferint amb els seus objectius de conservació."

L'informe continua argumentant que amb l'estudi ornitològic realitzat no s'ha pogut inventariar exhaustivament les espècies existents (...)" Tot i així, es fa constar que l'estudi ornitològic realitzat revela que es troben de forma habitual a la zona el milà reial, l'esparguer i la miloca, totes elles espècies d'interès comunitari. S'indica que el Pla de recuperació del milà reial preveu "la declaració com a Àrea biològica crítica de les àrees de nidificació, els dormidors o àrees de concentració que no estiguin emparades per cap figura de protecció (ZEPA, parc o reserva)" D'acord amb el mateix Pla de recuperació "l'àrea del projecte es correspon amb una àrea de campeig intens de la milana". Pel que fa a la miloca, el Pla de recuperació també preveu "declarar com a Àrea biològica crítica les àrees de nidificació, els dormidors o àrees d'ús intens que no estiguin emparades per cap figura de protecció (ZEPA, parc o reserva)" Es fa constar que tant el Pla de recuperació del milà com el de la miloca indiquen que en la zona prevista pel projecte no serien autoritzables els parcs eòlics. D'acord amb l'informe "alguns estudis recollits en el document de SEO-Birdlife apunten a que el parcs eòlics ocasionen un increment del risc d'extinció a llarg termini en poblacions de rapinyaires de llarga vida. A més, es recull a l'informe que "tenint en compte la situació actual d'amenaça de les poblacions menorquines del milà i la miloca, la seva necessitat de grans extensió d'hàbitat per dur a terme les seves activitats diàries, l'escassa extensió del territori insular, i tenint en compte les dificultats que presenten les poblacions insulars per al reclutament de nous individus, la instal·lació del projecte en aquest territori podria posar en risc la conservació de les dues espècies."

Pel que fa a les ratapinyades d'acord amb el document de SEO-Birdlife, "Directrices para la evaluación del impacto de los parques eólicos en aves y murciélagos, Versión 3.0 (2012)" sembla que la magnitud dels impactes és molt superior a la detectada. A l'informe s'indica que segons la cartografia de les espècies de ratapinyades amenaçades de Menorca (Pons et al., 2012) a uns 3 Km del parc eòlic es troben les colònies de cria o llocs d'hivernada o de descans més pròxims coneguts de la ratapinyada de cova *Miniopterus schreibersii*. L'espècie es troba en un estat de conservació desfavorable i està catalogada com a vulnerable pel Catàleg nacional d'Espècies amenaçades, i disposa d'un Pla de conservació.

Finalment, l'informe del Servei de Planificació conclou informar desfavorablement el projecte.

A més dels informes rebuts com ha resultat de les consultes efectuades durant la informació pública, s'incorporen a aquesta DIA els següents informes emesos durant la fase prèvia, ja que no s'ha rebut resposta d'aquestes administracions durant la fase d'informació pública:

-Resolució del Conseller Executiu del Departament d'Economia, Medi Ambient i Caça del Consell Insular de Menorca, núm. 2013/255, de

17/05/2013: en aquest informe no es presenten objeccions al projecte. Emperò s'esmenta que tenint en compte les dimensions de les parcel·les on s'hi ubica el projecte, no s'indica que es farà amb la resta de la superfície de les parcel·les, ni com afectarà a la resta de la superfície dels terrenys.

-Informe del Servei de Planificació de la DG de Recursos Hídrics, de 25/06/2013: en aquest informe es fa constar que la vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers és moderada i que, d'altra banda el projecte no afecta a cap perímetre de pous d'abastiment urbà. S'especifica que el traçat de la xarxa soterrada de MT (que discorre per camins existents) no està afectat per APR d'erosió. Tampoc afecta a perímetres de protecció de pous. L'informe és favorable sempre que es compleixin les mesures contingudes a la memòria resum i es conservin, en la mesura que sigui possible, els tancaments existents a les parcel·les del projecte.

Els aspectes ambientals més rellevants de les al·legacions presentades durant la informació pública són el següents:

-GOB Menorca: al·lega que la ubicació del projecte, una AIP no és la millor ubicació, ja que un dels aspectes que no es poden gestionar d'un parc eòlic és la transformació que implica sobre el paisatge. Es fa referència a que d'acord amb el Pla de Conservació de la miloca es tracta d'una zona d'ús intens per a aquesta espècie i que aquestes tenen la consideració d'Àrea Biològica crítica (on no hi pot haver parcs eòlics). Tampoc es considera compatible amb la conservació de la milana.

S'indica que seria recomanable compatibilitzar el parc amb instal·lacions fotovoltaiques respectant la integració paisatgística. La connexió amb la subestació de Ciutadella s'hauria de dimensionar per preveure la potència teòrica de les dues energies renovables. S'al·lega que a l'EIA no es defineixen les vies de transport dels aerogeneradors sinó que es trasllada a un futur estudi d'accessibilitat i transport que identifiqui l'accés més viable.

Pel que fa a l'ampliació i construcció de vials es recomana aprofitar la compactació actual dels terrenys i reblir amb materials propis de l'indret.

El promotor respon a aquesta al·legació que la variable paisatgística no pot ser la única que entri en consideració en l'avaluació de la compatibilitat ambiental. En l'EIA s'ha realitzat una estudi d'incidència paisatgística amb mesures per a minimitzar l'impacte. L'impacte paisatgístic té un component subjectiu. El parc es podria percebre com un símbol de sostenibilitat de Menorca que aposta per un canvi en el model energètic. En relació a l'afecció a la miloca, s'indica que no s'ha identificat cap niu ni dormidor a menys de 500 m. Certament treballs recent situen la zona en una de les àrees biològiques crítiques per a l'espècie per ser una zona d'ús intens. Tot i així, la zona no compta amb aquest figura legal, ja que no s'ha realitzat l'acció 5 que preveu el Pla de conservació de la miloca. Pel que fa a la milana treballs recents (2012) situen l'àmbit d'estudi dins una de les àrees més importants per aquesta espècie. Emperò, la zona no s'ha declarat a dia d'avui, com a Àrea Biològica Crítica. S'estableixen mesures protectores, correctores i compensatòries per ambdues espècies. Els resultats del PVA seran publicat a internet i estarà disponible per a la població interessada. Es restauraran les parets seques afectades i es respectarà el patrimoni. S'indica que hi haurà potència elèctrica disponible per a que a la zona també hi pugui haver un parc solar. L'estudi d'accessibilitat i transport detallarà quines seran les afectacions a la xarxa viària per al transport dels aerogeneradors i establirà mesures protectores i correctores. Pel que fa al vials, es planificarà el projecte per a que en la mesura del possible el balanç de terres sigui zero minimitzant la necessitat de terres de fora de l'àmbit.

-Departament de Medi Ambient i Reserva de la Biosfera del Consell Insular de Menorca: Aquesta administració al·lega que els aerogeneradors tenen un impacte sobre la biodiversitat (sobretot aus i quiròpters). Entre les espècies d'aus, les més amenaçades són la miloca i la milana. Es fa constar que encara que amb determinades mesures es redueixi la mortalitat de les aus, baixes taxes de mortalitat en aus de llarga vida tenen un efecte molt important sobre la dinàmica de les seves poblacions. Les altes densitats d'aus en l'àrea i la situació d'amenaça de les espècies considerades posen de manifest que el problema no va lligat al tipus d'aerogeneradors sinó a la ubicació del parc. S'al·lega que cal esperar un impacte sobre les poblacions de milana i miloca molt important. Es recorda que en el parc eòlic del Milà varen morir com a mínim dues milanes l'any 2015 i dues més en anys anteriors. La major alçada dels aerogeneradors del parc eòlic de Son Angladó i el seu major nombre fan preveure una afecció major. Es fa referència a que el Pla de Conservació de la miloca indica que es consideraran Àrees Biològiques Crítiques les zones d'ús intens i les incloses dins un radi de 200 a 500 m al voltants del niu i els dormidors que no estiguin protegides com a ZEPA, parc o reserva. En aquestes zones no s'autoritzaran parcs eòlics.

D'altra banda, l'actual desconeixement sobre la situació dels quiròpters fa que sigui impossible determinar si el parc eòlic és compatible amb la conservació d'aquests mamífers. Pel que fa a l'impacte paisatgístic, s'ha aportat un anàlisi de les conques visuals emperò no es justifica que no es vegin alterades les característiques de l'ÀIP.

Amb l'al·legació s'adjunta la Resolució núm.2015/331, del Departament d'Ordenació Territorial i Turística, de 16/09/2015. Aquesta Resolució es va emetre com a conseqüència de la petició del promotor del projecte (Eòlica Menorca, SL) en relació a la possibilitat d'obrir nous camins en les zones previstes per un projecte de parc eòlic. Aquesta Resolució conclou el següent: "Els parcs eòlics-conceptuats segons les definicions de les DOT com a gran instal·lació tècnica-només es poden ubicar quan siguin promoguts per una administració pública. La instal·lació d'aquests parcs eòlics porta implícitament la possibilitat d'obrir nous camins de domini públic necessaris per a la seva implantació."

El promotor a aquesta al·legació que les mesures per minimitzar l'impacte sobre l'avifauna i els quiròpters cal aplicar-les en la fase pre-operacional, especialment en el moment d'establir la ubicació dels aerogeneradors i en la inclusió de mesures per prevenir els impactes. El seguiment i control durant la fase de funcionament obeeixen a la necessitat de comprovar que les mesures adoptades en fases anteriors han estat efectives i a l'establiment de mesures compensatòries, en el cas de que es detecti afectació a l'avifauna i quiròpters. Sobre la mesura de realitzar en la fase pre-operacional un estudi previ d'afectació previsible de l'avifauna el promotor respon que es necessari per acotar al màxim la valoració d'aquest impacte i poder estimar quantitativament la probabilitat d'afectar la taxa de mortalitat d'aquestes espècies i el seu estat de conservació a Menorca. Pel que fa a la miloca, i a la consideració de la zona com a Àrea Biològica Crítica es fa constar que aquesta zona encara no disposa d'aquesta figura legal. El mateix succeeix amb l'Àrea Biològica Crítica prevista per a la milana. Per tant, no es aplicable la prohibició de parcs eòlics en la zona. S'indica que es preveu instal·lar dispositius de detecció i resposta del tipus DTBird o d'altres que presentin garanties d'efectivitat. Aquests sistemes compten amb càmeres que poden detectar l'apropament d'una au de la mida d'un milà reial a una distància de 150 m i ordenar l'aturada del molí en 3 segons (depenent del model d'aerogenerador). S'afegeix que el sistema és aplicable a la col·lisió amb ratapinyades. Es fa constar que el parc eòlic del Milà no compta amb dispositius anticol·lisió. Pel que fa a l'impacte paisatgístic es considera que s'han de tenir en compte altres variables com la generació d'energia renovable.

-Antoni Benejam Barrionuevo: l'al·legació es centra en l'impacte paisatgístic del parc eòlic indicant que les instal·lacions dividiran en dues parts l'únic paisatge del nord de l'illa que es pot visualitzar des de Ciutadella. S'indica que el paisatge està protegit jurídicament mitjançant el Conveni Europeu del Paisatge i els articles 65 i 69.1 b) de la Llei d'Ordenació i Ús del Sòl. L'art. 69.1.b) recull el següent: "En els llocs de paisatge obert i natural, sigui rural o marítim o en les perspectives que ofereixin els conjunts urbans de característiques històricoartístiques, típics o tradicionals i als voltants de les carreteres i camins de trajecte pintoresc, no es permetrà que la situació, la massa, l'altura dels edificis, els murs i els tancaments o la instal·lació d'altres elements, limitin el camp visual per contemplar les belleses naturals, trencar l'harmonia del paisatge o desfigurar-ne la perspectiva pròpia del mateix."

D'altra banda, s'esmenta l'efecte sinèrgic de l'acumulació d'impactes sobre el paisatge d'altres projectes a la mateixa zona (p.e parcs fotovoltaics).

El promotor respon que l'anàlisi de l'impacte paisatgístic s'ha dut a terme a l'EIA. S'indica que l'impacte paisatgístic té una clara component subjectiva. Es considera que el parc pot passar a ser un element assumit per la població.

-Emili Junyent Sánchez, catedràtic de prehistòria de la Universitat de Lleida: S'al·lega que el parc eòlic és incompatible amb la preservació del paisatge. S'indica que "el patrimoni rural de Menorca té en la zona de Tramuntana de Ciutadella uns dels seus bens culturals més valuosos, pel seu interès paisatgístic, etnològic, històric, arqueològic i ecològic, i constitueix un dels elements de major significació identitària." Continua argumentant que el paisatge i la contaminació visual són dos conceptes definits en les lleis i les normatives nacionals i internacionals, que vetllen pel patrimoni europeu. Espanya va ratificar el 2007 el Conveni Europeu del Paisatge (...). Es recorda que els països firmants tenen el compromís de desenvolupar polítiques orientades a la protecció, gestió i ordenació dels paisatges i a integrar-los en les polítiques d'ordenació territorial i urbanística i en les de matèria cultural, mediambiental, social i econòmica o qualsevol altra que pugui tenir impacte sobre el paisatge (...)" S'afirma que el paisatge és important per a la qualitat de vida de la població i que quan està ben conservat és conseqüència d'un desenvolupament equilibrat." S'al·lega que les instal·lacions que produeixen energies renovables tenen els seus costos; impacte visual, devaluació del paisatge, del l'entorn natural i del patrimoni cultural, repercussió sobre el turisme rural i risc de col·lisió de les aus (milà, esparver, xoriguer gros, àliga calçada, aligot i població hivernant d'arrellot). Es considera la necessitat d'una política pública que fomenti l'aprofitament de les cobertes dels edificis i també d'integrar els captadors energètics en el seu disseny arquitectònic. Es destaca la petita superfície de Menorca (700 Km²) per acollir grans instal·lacions. Finalment, s'argumenta que el parc eòlic de Son Angladó, S'Era Vella i l'ampliació del parc fotovoltaic de Son Salomó són incompatibles amb la preservació i posada en valor d'un patrimoni paisatgístic, històric i arqueològic, cultural i etnològic excepcional.

El promotor respon a aquesta al·legació l'avaluació de l'impacte paisatgístic està recollida a l'EIA. S'han tingut en compte un elevat nombre de criteris per reduir aquest impacte. S'indica que el PDSE és un instrument de planejament sectorial que ha considerat a escala territorial la variable paisatgística.

-Agustín Andrés Petschen Zapirain: Al·lega que el projecte es contraria a la Norma Territorial Transitòria (NNT), ja que no es protegeix el paisatge. Pel mateix motiu considera que el projecte va en contra de la Declaració de la Reserva de la Biosfera i a la qualificació dels terrenys com AIP. Finalment, s'esmenta l'afecció a l'avifauna i es qüestiona l'efectivitat de les mesures proposades al respecte.

El promotor respon que la NNT no prohibeix les instal·lacions eòliques i que cal tenir altres elements en compte com la presència de recurs eòlic, l'oportunitat, la proximitat a zones urbanes, etc. Així i tot, s'han incorporat un important nombre de criteris per reduir l'efecte del parc sobre el paisatge. S'indica que l'impacte sobre l'avifauna s'ha avaluat a l'EIA. Per a minimitzar l'impacte sobre l'avifauna s'estableixen una sèrie de mesures protectores i correctores.

-Sociedad Histórico- arqueològica Martí i Bella: Es destaca l'impacte paisatgístic del projecte en una AIP. S'esmenta un treball de catalogació de construccions en pedra en sec, realitzat pel professor Jaume Sastre que recull fins a 534 construccions de la zona referides en el catàleg municipal de patrimoni etnològic de Ciutadella. Es fa constar que aquesta Societat va sol·licitar al CIM la declaració de la zona

nord-oest de Menorca com a BIC. S'indica que la zona de Son Angladó compta amb un poblat talaiòtic i que per a protegir-lo s'ha de mantenir l'entorn paisatgístic natural on es troba inserit. Si es fes el parc eòlic quedarien greument afectats totes les panoràmiques del nord de Ciutadella. Es considera determinant el paisatge en la declaració de Menorca com a Reserva de la Biosfera per la UNESCO. Es fa menció a la Convenció Europea del paisatge. Finalment, s'indica que la instal·lació del parc suposaria un deteriorament irreversible del territori de Menorca.

El promotor respon que s'han tingut en compte un important nombre de criteris per reduir l'impacte paisatgístic. L'EIA recull els elements de patrimoni. Cap aerogenerador afectarà a un bé patrimonial. L'EIA estableix mesures protectores i correctores per a minimitzar aquest impacte.

-Fundació Lítica-Pedrerres de S'Hostal: s'al·lega que el parc eòlic es troba en una zona d'alt valor etnològic i paisatgístic. La Fundació Lítica-Pedrerres de S'Hostal s'oposa al projecte, tant pel perill que suposa per als elements materials de la manifestació cultural com per la integritat de la població d'aus de la zona. Es fa constar que per preservar els béns patrimonials s'ha de protegir l'entorn paisatgístic on es troben ubicats. S'argumenta que el parc eòlic posa en perill la declaració de Menorca com a Reserva de la Biosfera i que en el reduït territori de Menorca el projecte pot tenir un impacte visual irreversible. Finalment, es considera que el projecte tindrà efectes negatius en el sector turístic i cultural.

El promotor respon que cap aerogenerador ni tampoc l'edifici de control afectarà directament a cap bé patrimonial. La única afectació serà derivada de l'alteració paisatgística. La delimitació dels perímetres de protecció dels béns permetrà minimitzar aquest impacte. L'EIA estableix un gran nombre de mesures protectores i correctores al respecte. Es considera que amb una adequada informació i divulgació el parc es pot arribar a percebre com un símbol de la sostenibilitat de l'illa. Es fa constar que la modificació del PDSE no ha considerat com a àrees d'exclusió les AIP.

-Energia Eòlica de Balears SL: S'al·lega que l'estudi d'avifauna és incomplet. Es considera que s'hauria d'haver incorporat un estudi de sinèrgies, considerant el parc eòlic de S'era Vella previst en una zona propera al de Son Angladó. Finalment es sol·licita una valoració correcta dels impactes sobre l'avifauna i un estudi de sinèrgies amb tots els parcs eòlics que puguin existir als voltants o que com a mínim s'hagin sotmès a exposició pública.

El promotor respon que l'EIA ja preveu la realització d'un estudi previ d'afectació a l'avifauna. S'ha introduït un apartat l'EIA (apartat 6.3) per tal de tenir en compte els efectes acumulatius. Emperò es considera que no modifica significativament la valoració global de l'impacte del parc.

5. Integració de l'avaluació

5.1 Alternatives: S'ha valorat l'alternativa zero. La no realització del parc evitaria els impactes ambientals negatius associats a aquests tipus d'instal·lacions (principalment afecció al paisatge i a l'avifauna). D'altra banda, no es generarien els impactes positius com la reducció de la dependència energètica dels combustibles fòssils i la reducció de les emissions de CO₂ i altres gasos d'efecte hivernacle. Es fa constar que els efectes del canvi climàtic tenen conseqüències negatives sobre la biodiversitat. Amb l'energia que es preveu generar amb el parc eòlic s'estalviarien 40.283 tones/CO₂, 26 tones de NOx i 419,5 tones de SO₂. D'altra banda, es proposen dues alternatives d'ubicació del parc eòlic, tot i que el nombre d'aerogeneradors és idèntic en ambdós casos: L'alternativa 1 correspon a la ubicació de Son Angladó. És l'alternativa seleccionada, al nord del nucli de Ciutadella i l'alternativa 2 correspon a la finca de Terrarrotja, situada al nord des Mercadal. L'alternativa 2 es descarta atès la seva proximitat a la zona humida de Prats de Tirant- LLuriac, adjacent al LIC i ZEPA "Dels Alocs a Fornells" i pels importants valors ambientals que existeixen (major afectació a l'avifauna i quiròpters). Aquesta alternativa projectava la línia elèctrica d'evacuació en aeri. A l'EIA es considera que la millor alternativa d'ubicació és la 1 (Son Angladó). D'aquesta alternativa se'n deriven dues noves; una seguint el projecte bàsic (1a) i l'altra adaptant-lo a les característiques dels valors ambientals rellevants detectats a l'EIA. Aquesta darrera opció (1b) és l'alternativa seleccionada i implica la modificació de la ubicació de dos aerogeneradors i un canvi de traçat dels camins i de les línies elèctriques, per reduir l'afecció als hàbitats naturals d'interès comunitari i a la flora d'interès. Aquesta alternativa també minimitza l'afecció a les parets seques existents.

5.2 Principals impactes de l'alternativa escollida i la seva correcció:

Durant la fase d'obres les actuacions que poden generar impactes seran les següents: circulació de vehicles, maquinària i personal d'obra, eixamplament de camins i construcció de vials, construcció de rasses i construcció de xarxa elèctrica, muntatge i instal·lació dels aerogeneradors, construcció de l'edifici de control i ampliació de la subestació de Ciutadella.

Durant la fase de funcionament els elements i actuacions que poden generar impactes són els següents: presència i funcionament dels aerogeneradors, presència i funcionament de l'edifici de control, tasques de manteniment i control de la instal·lació i visites didàctiques realitzades al parc eòlic.

S'ha realitzat una valoració exhaustiva dels impactes de les diferents alternatives proposades. Els principals impactes de l'alternativa

seleccionada es valoren a continuació.

5.2.1 Impacte sobre l'atmosfera: Durant la fase d'obres es preveu un impacte negatiu com a conseqüència de la generació de pols i dels gasos emesos per maquinària i vehicles. Es presenten mesures protectores al respecte. Durant la fase de funcionament es preveu un impacte ambiental positiu sobre l'atmosfera com a conseqüència de la contribució del projecte a la reducció de les emissions d'efecte hivernacle, amb els beneficis que això comporta en la mitigació del canvi climàtic i en la reducció de la dependència dels combustibles fòssils. Es preveu que amb el parc s'estalviïn 40.283 tones/any de CO₂, 26 tones/any de NO_x i 419, 5 tones/any de SO₂. Pel que fa a la generació de renous, es presenten mesures protectores durant la fase d'obra. Durant la fase de funcionament, l'emissió acústica es derivarà del funcionament dels aerogeneradors. S'establirà un protocol en el PVA per a la mesura dels nivells de renou en el habitatges propers al parc, per tal de verificar la magnitud i compatibilitat d'aquest impacte, d'acord amb la normativa vigent. Pel que fa a la contaminació lumínica, s'indica que durant la fase de funcionament únicament hi haurà les llums vermelles d'abalisament dels aerogeneradors, que compliran la normativa vigent.

5.2.2 Impacte sobre el sòl: l'impacte sobre l'edafologia i morfologia del sòl s'associa principalment a l'eixamplament i obertura de camins. Concretament a la retirada de la capa superficial del sòl en un gruix mitjà de 30 cm i als desmunts i terraplens. No obstant, l'alteració es valora a l'EIA com a molt poc significativa, en relació al fet de es tracta d'un terreny pla. L'obertura de rasses paral·leles als camins també generaran moviments de terres. Altres actuacions que afecten al sòl són la construcció de fonaments i plataformes i, la instal·lació dels aerogeneradors. Es presenten nombroses mesures protectores, com per exemple planificar que en la mesura del possible el balanç de terres sigui zero, minimitzant la necessitat d'incorporació de terres externes. L'impacte sobre la edafologia i morfologia es considera a l'EIA com a compatible després d'incorporar-hi les diferents mesures protectores. Durant la fase de funcionament, s'esmenta la possibilitat de contaminació del sòl derivada d'un possible mal funcionament dels aerogeneradors (abocament d'olis i d'altres productes). La possibilitat de contaminació del sòl es considera a l'EIA molt poc probable. Es presenten mesures protectores com per exemple que les tasques de proveïment d'oli es realitzin sobre superfícies impermeabilitzades per a que puguin ser gestionades posteriorment per gestor autoritzat.

5.2.3 Impacte sobre l'aigua: existeixen petits torrents a la zona tot i que no tenen una llera definida. En la fase de funcionament es podria produir contaminació per un deficient funcionament dels aerogeneradors. Es tracta d'un impacte molt poc probable. No es considera que la instal·lació pugui afectar a les aigües subterrànies. Es presenten mesures protectores per aquest impacte tant en la fase d'obres com en la de funcionament.

5.2.4 Impacte sobre els hàbitats: Suposarà l'afectació dels hàbitats i comunitats vegetals existents allà on s'implantin nous elements: eixamplament de camins i construcció de vials, rases, ubicació dels aerogeneradors i edifici de control. La presència i funcionament del parc eòlic suposa l'afectació de l'hàbitat de la fauna, principalment de l'avifauna i dels quiròpters. L'alternativa seleccionada (1b) ha permès evitar al màxim l'afectació dels hàbitats d'interès comunitari, limitant-se a afectacions puntuals. S'ha evitat l'afectació a l'hàbitat d'interès prioritari 6220*. Es proposen entre altres mesures cobrir les rases i restaurar l'hàbitat originari en les zones afectades. Emperò, una vegada revisades totes les mesures protectores, correctores i fins i tot, compensatòries pel que fa a la protecció de l'hàbitat de l'avifauna i quiròpters, es considera que amb el contingut de l'EIA no es pot garantir que no resultin afectades les aus i ratapinyades que utilitzen el territori de Son Angladó per alimentar-se o bé com a zona de pas.

5.2.5 Impacte sobre la flora i la fauna: D'acord amb l'EIA, amb les modificacions que implica l'alternativa seleccionada no hi haurà afecció a cap espècie de flora protegida. L'impacte sobre l'avifauna es concreta en el risc de col·lisió i en l'efecte barrera que obliga a les aus a modificar els seus patrons de desplaçament. Els rapinyaires són els que es poden veure potencialment més afectats, per col·lisió i per pèrdua de l'hàbitat per alimentació. S'indica que la protecció dels rapinyaires és més rellevant per la qüestió de la insularitat, perquè pràcticament no hi ha reclutament i, perquè la mort d'alguns exemplars és una amenaça. Les aus migratòries són també un grup sensible en relació als parcs eòlics. En l'àmbit del projecte l'EIA destaca la presència de *Milvus milvus*, *Aquila pennata* i *neophron pernocterus*, entre altres aus d'interès o protegides. D'acord amb l'EIA, el milà i la miloca són les que aus que poden resultar més afectades pel parc eòlic, donat el comportament, l'ús del territori i el grau d'amenaça d'aquestes espècies. En l'EIA s'indica que l'afectació que tindrà el parc en termes d'abandonament dels sectors de cria, de pèrdua d'hàbitat per alimentació i desplaçament a altres indrets no es considera significatiu, tenint en compte les dimensions del parc i l'extensa representació dels hàbitats per aquestes espècies en el espais propers que pertanyen a la xarxa natura 2000. Emperò, en el propi EIA s'afirma que no es disposa d'una informació acurada que permeti realitzar estimacions quantitatives del risc de col·lisions, si bé "es considera que pot arribar a ser significatiu especialment en el cas de la miloca atès l'elevat nombre d'exemplars a la zona". D'altra banda, s'esmenta a l'EIA la manca d'estudis específics pel que fa a les rutes migratòries" emperò "sembla lògic pensar que la zona oriental de Menorca pot constituir un territori prioritari" (en relació a l'abundància de zones humides). En el mateix EIA s'afirma que "tot i que no es disposa de les dades necessàries per realitzar una estimació quantitativa del risc d'afectació de l'avifauna per col·lisió amb els aerogeneradors (...) l'abundància d'espècies protegides a la zona i, en concret, del milà (*Milvus milvus*) i la miloca (*Neophron pernocterus*) suposa qualificar aquest impacte potencial com a potencialment crític. Les mesures protectores, correctores i compensatòries que s'estableixen permeten qualificar-lo de potencialment sever. De fet, es proposa a la fase pre-operacional un estudi previ d'afectació previsible a l'avifauna per poder valorar la mortalitat potencial del futur parc, per tal d'establir les mesures de localització, disseny i operacionals necessàries per minimitzar aquest risc. També es proposa com a mesura protectora que "en l'elecció dels aerogeneradors es tindrà en compte la previsió d'aquells models que i elements que permetin una major compatibilització amb el desplaçament de l'avifauna. També es proposa la "previsió d'instal·lació de dispositius de detecció i resposta en cas d'aproximació de grans aus del tipus DTBird o d'altres que presentin garanties d'efectivitat. No es fa constar si es prendran les mateixes mesures per a la protecció de les ratapinyades.

Pel que fa als quiròptes, s'indica que les espècies presents o de pas que es poden trobar a la zona de Son Angladó són les següents: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Myotis capaccinii*, *Pipistrellus pipistrellus* i *Tadarida teniotis*. D'aquestes, les espècies més amenaçades i amb Pla de recuperació o conservació vigent a las Illes Balears són *Rhinolophus ferrumequinum* i *Myotis capaccinii*. D'acord amb l'EIA aquestes espècies presenten baix risc de patir incidències per la presència del parc. Per fer aquesta afirmació, els redactors de l'EIA es fonamenten en diversos estudis existents. Per contra s'indica que pot ser moderada la mortalitat de *Pipistrellus pipistrellus*, en relació a les altres espècies. S'argumenta que aquesta major mortalitat de l'espècie en els parcs eòlics també ve condicionada per tractar-se d'una de les espècies de ratapinyades més abundants. En conjunt, d'acord amb l'EIA, l'impacte sobre les ratapinyades es preveu que no sigui molt significatiu. Emperò, no s'ha tingut en compte a l'EIA l'espècie de ratapinyada *Miniopterus schreibersii* a la qual es fa referència en l'informe del Servei de Planificació de 22/09/2016. D'acord amb aquest informe existeixen a uns 3 Km de l'àmbit del parc eòlic les colònies de cria o llocs d'hivernada o de descans d'aquesta ratapinyada. Aquesta espècie es troba en una situació de conservació desfavorable i està catalogada com a vulnerable pel Catàleg Nacional d'Espècies Amenaçades. Per tant, el parc eòlic podria suposar un risc per aquesta espècie.

A l'EIA s'inclouen mesures protectores pels quiròpters, com que en l'elecció dels aerogeneradors es tingui en compte la previsió d'aquells models i elements que permetin una major compatibilitat amb els desplaçaments dels quiròpters. També es farà un estudi previ per a recopilar dades sobre les espècies de quiròpters presents a l'àrea i l'ús de l'espai per part d'elles.

D'altra banda, es considera a l'EIA un possible impacte sobre la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*) i el calàpet (*Bufo viridis*). Aquest impacte es podria donar durant la fase de construcció i obertura de vials. Es considera que les afectacions no serien severes i que es tracta d'espècies amb baix grau d'amenaça i amb bones poblacions a nivell local i insular. Es presenten mesures protectores al respecte.

5.2.6 Impacte sobre la població i salut humana: D'acord amb l'EIA es preveu un impacte socioeconòmic positiu en relació a la creació de llocs de treball. Un altre impacte ambiental positiu es conseqüència de les activitats d'educació ambiental previstes en el parc, en relació a les energies renovables i de coneixement dels elements de patrimoni de l'àmbit del projecte.

Pel que fa als impactes negatius, s'analitzen els que es produiran durant la fase d'obres i durant la de funcionament. En la fase de funcionament, a més de l'impacte visual per la presència dels aerogeneradors, es considera la generació d'ombres, renou i l'efecte parpelleig (derivat del moviment de les aspes). L'impacte es considera per a la població (escassa) potencialment sever. L'afectació paisatgística és molt significativa i es considera que l'efecte de les molèsties per les ombres i l'efecte parpelleig es considera hauran de ser avaluades amb un estudi específic. Es proposa, si fos necessari ajustar les posicions dels aerogeneradors (en la fase pre-operacional). Es realitzarà un estudi d'ombres i efecte parpelleig del parc eòlic sobre els habitatges propers i la ubicació definitiva i les característiques dels aerogeneradors es definiran de manera que no afectin als habitatges.

5.2.7 Impacte sobre el patrimoni: s'indica que cap element del parc afectarà directament als béns patrimonials. La única alteració serà la derivada de l'alteració paisatgística causada pels aerogeneradors, els nous camins i l'edifici de control que poden alterar el caràcter paisatgístic de l'àrea i pertorbar la visualització dels béns patrimonials. Es delimitaran perímetres de protecció per tal de delimitar aquests impactes. Es durà a terme un seguiment arqueològic durant les obres per tal de no afectar als elements patrimonials.

5.2.8 Impacte sobre el paisatge: es tracta d'un dels principals impactes negatius. Principalment es produirà la presència dels molins i dels nous vials. D'acord amb l'EIA, l'emplaçament del parc i la seva geomorfologia eminentment plana fa que la visibilitat de l'indret sigui molt elevada, tant des de la ronda nord de Ciutadella (RC-1) com des de les carreteres de Punta Nati (Cf-5) i des de la de Ciutadella a Maó (ME-1). A l'EIA s'indica que l'impacte visual és elevat i encara pren més importància si es té en compte que es tracta d'una AIP. D'acord amb el propi EIA l'impacte paisatgístic es considera sever, ja que es produeix una alteració molt significativa del paisatge. Es fa constar que malgrat totes les mesures protectores, l'impacte sobre el paisatge serà significatiu durant tota la fase de funcionament del parc. Emperò, s'indica que la percepció del paisatge és una experiència subjectiva i que cal optar "per una estratègia de monumentalització del parc" i que "aquest passi a ser un element assumit per la població i que pugui arribar a percebre's, mitjançant l'establiment de mesures informatives i divulgatives, com un element símbol de la sostenibilitat de l'illa de Menorca (...)" Entre les mesures protectores del paisatge, s'inclou el fet de pintar els molins amb pintura neutra mate dins el gamma entre el blanc i el blau cel. Es realitzarà una anàlisi de tonalitat a fi de reduir la perceptibilitat del parc eòlic.

5.3 Seguiment ambiental: del PVA es destaca la previsió de realitzar un seguiment de l'avifauna i els quiròpters. Les dades d'aquest seguiment seran objecte d'anàlisi estadístic per part d'experts en la matèria que permetin aplicar estratègies de conservació adequades. Si fruit del seguiment es detecta un increment de la mortalitat de l'avifauna o dels quiròpters i es demostra la relació causa-efecte s'establiran mesures correctores o compensatòries. Aquestes mesures poden contemplar la retirada i desmantellament d'algun aerogenerador o bé el seu canvi d'ubicació. A més, en el cas d'incidències, s'establirà un protocol i mecanisme d'aturada dels aerogeneradors en determinades franges horàries i èpoques que es considerin més sensibles. S'instal·larà en els aerogeneradors un sistema de detecció d'aus que permet l'aturada dels molins quan hi hagi risc de col·lisió. No s'especifica si s'instal·larà un sistema semblant per a detectar els quiròpters i evitar la seva col·lisió

amb els molins. Es concreta que en el cas de que s'identifiqui la mort d'exemplars d'avifauna i quiròpters protegits, el promotor es compromet a destinar recursos econòmics pel desenvolupament d'actuacions de gestió de les espècies concretes amb l'objectiu d'augmentar les poblacions en algun altre lloc i contrarestar l'increment de mortalitat degut a les col·lisions.

6. Conclusions

Una vegada avaluada la documentació presentada i vists les al·legacions i els informes de les administracions consultades, es pot concloure que amb l'execució d'aquest projecte es generaran tota una sèrie d'impactes negatius significatius tant en intensitat com en magnitud, en concret:

L'afecció paisatgística, especialment rellevant si es té en compte l'alçada dels aerogeneradors (145 m incloent les pales, d'acord amb el projecte) i el fet de què es preveuen ubicar en una zona planera, a una cota relativament elevada sobre el nivell de la mar (uns 45 m) i qualificada com Àrea d'Interès Paisatgístic.

L'afecció a l'avifauna, especialment a dues espècies protegides; el milà (*Milvus milvus*) i la miloca (*Neophron percnopterus*) sobre les quals el propi EIA ha detectat un impacte potencialment sever, tot i a haver-hi inclòs mesures protectores, correctores i fins i tot compensatòries.

L'afecció als quiròpters de la zona, tots catalogats i protegits, i especialment a l'espècie *Miniopterus schreibersii*, en relació a la qual s'indica a l'informe del Servei de Planificació de la DG d'Espais Naturals i Biodiversitat de 22/09/2016 que a uns 3 Km de la zona del projecte es troben les colònies de cria o llocs d'hivernada o de descans més pròxims coneguts d'aquesta ratapinyada de cova.

I, finalment, la possible afecció a les vivendes de la zona com a conseqüència de l'efecte parpelleig dels aerogeneradors.

Per tant i per tot l'exposat anteriorment, es formula LA DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL DESFAVORABLE a la realització del projecte "Parc eòlic Son Angladó, parcel·les 115 i 116, del polígon 3, promogut per Eòlica Menorca SL, terme municipal de Ciutadella.

Aquesta proposta de DIA s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització.

Palma, 28 de febrer de 2018

El presidente de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

